

Dom

Ungdomsmaske

Det maskeløse barn tildeles ungdomsmasken, når barnet er moden til at begynde skole og oplæring - det sker som regel omkring 8-års alderen. Barnet bærer typisk masken i 8 år, hvorefter den unge modtager sin første voksenmaske.

Maskeforventninger

Ungdomsmasken er nysgerrig og altid ivrig efter at lære. Masken stiller dumme spørgsmål, og er uvidende.

Som borger bør man opføre sig bedrevidende, belærende og irettesættende overfor ungdomsmasken, som hjælp i dennes opdragelse.

Ungdomsmasken har intet ansvar. Masken er under oplæring, og der bør være forståelse for, at den ikke har fuld kontrol over følelser og drifter, ligesom der er plads til, at den unge begår fejl.

Dom

Ungdomsmaske, 19 år

"Husk, en Vismand må gå foran ikke blot i ord, men også i handling og vise kun de bedste sider af det at være menneske", formaner Sef Dom. "Ja, far. Det ved jeg altså godt. Det siger du altid", svarer Dom træt. "Vismand, Dom. Husk det. Det går ikke at kalde mig far herinde. Det burde du i hvert fald vide", irettesætter Sef, mens han kigger sig forsigtigt rundt i det af

paladsets mange udstillingsrum, som de står i.

"Undskyld... Vismand", siger Dom lidt brødebetyngt. "Så, op med humøret. Når der ikke er andre her, så er du i hvert fald min vidunderlige knægt!", siger Sef opmuntrende, mens han lægger sin arm faderligt over den unge mands skuldre.

Du er søn af vismanden Sef og doktoren Aye, og din far har spået din en stor fremtid som vismand. Det ligger i blodet, siger han. Gamle Gerr siger også, at der findes nogle få lys i en ellers mørk

Dom

verden, der skal lede samfundet frelst gennem mørket. Du ved med dig selv, at du er et af disse lys. Du skal være vismanden Dom, der redder jeres samfund ud af de dystre tider, der er blevet snakket så meget om.

Du har gået med ungdomsmaske længe nu, og det er ved at hænge dig ud af halsen. Alle skal lige spille bedrevide, selvom man garanteret ved lige så meget som dem. Bare fordi de må. Der er ikke ret meget tilbage, du overhovedet kan lære, er du overbevist om. Udover den almindelige undervisning har du nemlig også haft en slags enetimer med din far, selvom det er at bøje reglerne lidt. Han må egentlig ikke have noget med dig at gøre, så længe hans er vismand. Din mor sørgede også for at lære dig ting fra tid til anden – mest om etikette. Ikke særlig spændende, men nødvendigt, hvis man vil begå sig i de højeste kredse, og det er, hvad du har tænkt dig.

Ikke alene vil du være vismand, du har også tænkt dig at blive det allerede som din første maske. Det er jo ikke fordi, det ikke kan lade sig gøre. Hende den lækre Tia, som din far er vismand sammen med,

fik jo også vismandsmasken som sin allerførste maske. Nå ja, hun er lidt for gammel, men du bliver stadig helt varm og kan ikke sige noget, hvis hun kigger på dig. Det er lidt plat, men hendes øjne får det til at rode sådan mærkeligt rundt inde i dig, når hun kigger på dig, og du kan ikke få dine øjne væk, så længe du kan se hende. Men hun er to maskegenerationer ældre end dig, så I har ikke så meget at snakke om sammen, og hun kender dig kun som Sefs søn.

Dom låser sig ind i entreen, stiller skoene og åbner døren til køkkenet. Hans mor står derinde, og da hun vender sig om, ved han, at han skal igennem det hele en gang til. "Nå, er det gået godt i skolen i dag?", spørger hun henkastet. "Lidt hårdt, men jeg har fået ekstraundervisning i ledelsesteori, fordi jeg er så god til det", replicerer Dom. "Ledelsesteori? Hvad skal du bruge det til? Kunne du ikke lære noget fornuftigt, som du kan få en maske på?", siger Aye med rynkede øjenbryn. "Ledelsesteori kan være meget nyttigt for visse masker," svarer Dom – bevidst undgående at nævne masken. "Jeg ville ønske, lærermasken ikke ville sætte dig griller i hovedet. Du ender bare

Dom

med at blive skuffet til maskeskiftet”, siger Aye alvorsfuldt. “Hun lærer mig vel det, som hun synes, jeg bedst har evner til”, nærmest råber Dom og stormer ind på sit værelse.

Hun forstår det bare ikke. Din mor tror ikke på, at du kan blive vismand, og hun bebrejder alt og alle, der siger noget andet, for at skubbe dig ind i noget, som du ikke er parat til. Hvad ved hun om det? Du er nok lærerens bedste elev, og du får lov til alt muligt ekstra på den konto. Hvis ikke du kan blive vismand, hvem kan så?

Men du ved også godt, at det ikke er det, der trykker din mor. Din far blev vismand, da du var 11 år, og den maske betød, at han ikke måtte omgås dig og din mor. Du forstod det ikke dengang, selvom du allerede havde fået din ungdomsmaske på det tidspunkt. Du husker stadig den nat. Du var lagt tidligt i seng, for dine forældre skulle til maskeskift, men du kunne ikke sove – du vidste, at alt kunne være forandret i morgen. Da de kom hjem, lod du selvfølgelig som om du sov, da din mor kiggede ind til dig. Du har aldrig fortalt dem, at du hørte deres skænderi, for de ting du hørte, gnaver sommetider

stadig i dit sind. Din mor var opløst i gråd, fordi hun skulle miste din far, og hun beskyldte ham for at svigte hende og dig. Din far var kold og hård. Han svinede hende til for at tænke på sig selv frem for samfundet. Tonen mellem dem blev kun hårdere og hårdere, indtil du selv kunne mærke tårerne trille. Til sidst smækkede din far så hårdt med yderdøren, at spejlet i entreen faldt ned og splintredes. Både din mor og dig græd sig i søvn.

Nu forsøger din mor at beholde dig hos sig. Hun har ikke lyst til også at miste dig, og du kan godt forstå hende. Hvis du bliver vismand eller vogter, er der ingen i familien, der må snakke sammen. Så vil hun sidde helt alene i et tomt hus. Du kan bare ikke se, hvorfor det skal gå ud over dig. Du er en ung mand, og lige så snart, du har lagt ungdomsmasken, kan du selv bestemme over dit liv. Du kan dog ikke lide at såre din mor, så du går stille med dørene.

Din far spørger til mor, når du besøger ham oppe på paladset, men han virker ikke videre interesseret. I stedet er han meget interesseret i, at du klarer dig godt i skolen, og han siger hele tiden, at han er stolt af dig. I flere år efter

Dom

den aften, hvor de havde skændtes, var du meget påholdende overfor din far, og du holder stadig lidt igen – måske fordi du er bange for, at han kunne finde på pludselig at være lige så modbydelig overfor dig, som han var overfor mor. På den anden side synes du også, at din far behandler dig mere som den mand, du jo faktisk er og ikke som et pattebarn.

"Nå, min dreng. Det er vist på tide, at du hører om kunstnermasken", begynder Sef i sit belærende tonefald. Dom og hans far står ved ferniseringen af kunstnermaskens seneste store udstilling.

"Kunstnermasken beriger vores sind med værker af moralsk opbyggende karakter. Den er et tegn på vores samfunds rigdom, dybde og sofistikation", lirer Dom af med himmelvendte øjne. "Nå, der var vist ikke noget, jeg kunne lære dig på det område", griner Sef, mens han for sjov holder sine hænder beskyttende op foran sig, "men ved du så, hvor meget magt en kunstnermaske rent faktisk har?". Dom ryster benægtende på hovedet.

Din far startede med en kunstnermaske og din mor med en sjælesørgermaske. Deres lod var

ikke stort i starten af deres liv, men de arbejdede hårdt og kom frem i verden. Fra usle masker til den absolutte top. Din far siger, at han i sin første periode som kunstner ikke havde forstået, hvordan man skulle gribe tingene an, så han lavede en masse provokerende kunst, der blot fik alle til at synes endnu mindre om ham. Det var først i slutningen af maskegenerationen, at han indså sin fejl, og tog en simpel håndværkermaske for at gøre godt for sine synder. En rigtig pligtmaske, hvilket også blev bemærket af folkene på højere sted. Siden tog han kunstnermasken igen, og denne gang gjorde han det rigtigt, så han pludselig fik en masse prestige ud af den. På den måde kunne han blive vismand generationen efter. Det var der, du fik din ungdomsmaske.

Din far siger, at Deze, der har kunstnermasken nu, ikke er særlig dygtig, og at hun slet ikke formår at udnytte maskens potentiale ordentligt. Man skal stræbe opad, ellers falder man til bunden, siger han. Hvad end hun er dygtig eller ej, så synes du i hvert fald, at hun er lækker. Deze er også mere din alder, men desværre er hun

Dom

kærester med Am, en af vogterne. Men de kan ikke blive gift, så længe han er vogter. Hvis nu han blev ved med at være det, så kunne det jo være, at Deze ville være mere åben overfor dig. Du har jo charme.

"Hov hov der, står I og kysser? I ved godt, at det må man ikke på offentlige steder", irttesætter vogteren Am, da han opdager dem. Dom slipper hurtigt pigen og sætter et stort smil på. "Nej, nej, vi øver os i førstehjælp". "Ja, den er god med dig. Jeg så godt, hvad der foregik", siger Am, der dog ikke kan skjule et smil. Det virker hver gang. "Men vi undskylder meget, og du er i din fulde ret til at indberette os", fortsætter Dom overbevisende brødebetyngt. "Narh, det bliver næppe nødvendigt, men I må love mig, at I ikke gør det igen", trækker Am i land. Dom og pigen giver ham selvfølgelig øjeblikkeligt deres ord på det. Da vogteren er gået, vender Dom sig for at fortsætte, men kan se, at pigen er alt for skræmt til, at hun tør. Øv.

Det er utroligt, hvor nemt man kan slippe ud af problemer, når man blot spiller tilpas brødebetyngt. Og mindst lige så mange ting, man kan opnå, hvis man kan mønstre et smil og lidt smiger på det rette sted. Det

handler om at have charme. Når alle agerer efter, at man altid opfører sig korrekt og aldrig kunne finde på at pynte på sandheden, kan man slippe godt fra næsten alt. Og det er jo ikke fordi, du kunne finde på at overtræde reglerne, men de kan godt bøjes lidt, hvis man ikke har ondt i sinde. Det synes du i hvert fald, og du kan jo se mange andre, der filer og pudser på kanterne, så dagligdagen kan løbe rundt. Man skal bare lære, hvem der kan charmeres. Eller mere vigtigt – hvem man ikke kan løbe om hjørner med.

"Hvad er det for en tid at komme på?", kommer det straks fra lærermasken, da Dom træder ind ad skolens dør. Resten af klassen modstår fristelsen til at kigge. "Jeg måtte hjælpe min mor med hendes praksis", forsøger Dom sig. "Hold dig til sandheden, unge mand, hvis du vil undskylde det, du har gjort", kommer det hårdt fra lærermasken, "men siden du er gået glip af en vigtig del af undervisningen, bliver du nødt til at blive her, efter de andre er gået, og læse det op". Dom ved ikke, hvilket ansigtsudtryk han skal bruge, idet han sætter sig.

Lærermasken er et af dine store idoler. Hun er godt nok streng, og

Dom

man kan ikke narre hende, men det har du sgu respekt for. Hun forventer altid det yderste og lidt til af dig – til gengæld er hun også villig til at lære dig meget mere end de andre elever, og hun får tingene til at blomstre i dit hoved. Det ikke noget, du snakker højt om overfor de andre ungdomsmasker, for det er ikke specielt tjekket at være vild med skolen, men du elsker at få din verden vendt på hovedet og se den fra et nyt perspektiv. Det er Le, lærermasken, formidabel til.

Du har også fået lovning på, at når du får en rigtig maske, så må du være med i den diskussionsklub, som Le arrangerer. Der bliver diskuteret store filosofiske emner – ofte om maskesamfundet og dets opbygning. Der er hende og hendes tidligere lærer, Gamle Gerr, samt kræmmersmasken, gøglermasken og vogteren Am. Du forstår ikke, hvorfor hun har kræmmeren og gøgleren med – og langt hen ad vejen heller ikke vogteren. De er primitive masker, som dem din far har snakket om, bundfaldet i samfundet, der aldrig har formået at komme nogle vegne. Kræmmeren er tilmed barbar. Du forstår ikke, hvordan de kan bidrage med noget i en diskussion. Vogtere er lidt mere ansete, men

de er da stadig bedre til at slås end til at tænke.

På den anden side, så er diskussionsklubben fin nok til, at du ikke må være med endnu, og under alle omstændigheder kan de andre masker ikke være helt uduelige, når Le vil have noget med dem at gøre. Måske er alt, hvad din far har fortalt dig ikke ubestrideligt, selvom han er vismand?

Doms masker

14. generation: Ungdomsmaske

Relationer

Nærmeste

Sef (vismand)

Din far, der nu er vismand. Han er en mand, der har formået at komme frem i verden, og du ser op til ham. Han har lært dig meget om, hvordan man begår sig for at blive til noget. Det er ikke nok at opfylde sin maske til punkt og prikke. Som han siger, er det vigtigt også at få andre til at lægge mærke til, at man gør det. Det er

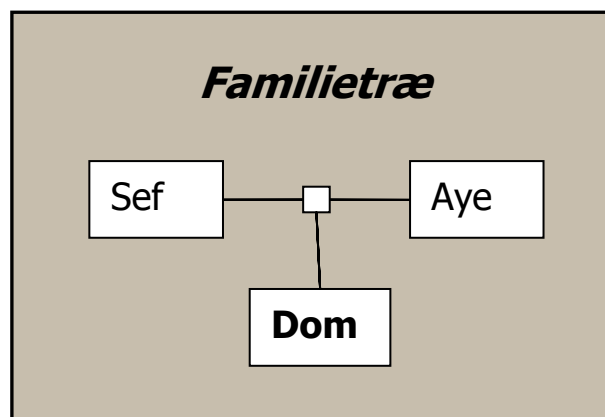
Dom

det, der tæller. Og det virker. Du bruger det hele tiden, og derfor er du en vellidt, ung mand, der altid står i første række til at blive valgt til de gode ting. Du har dog også holdt lidt distance til din far, efter dengang, hvor han sårede din mor så hårdt ved at forlade jer. Du savnede ham selv i de efterfølgende år, men nu har du et forhold til ham, der passer dig. Den foregår i armslængde, hvor du fint kan lære af hans kloge ord, men ikke er så tæt på, at I behøves at være i fysisk kontakt. Du vil være lige som din far, når det kommer til masken, men du vil aldrig såre den kone, som du måske får engang.

Aye (doktor)

Din mor, der arbejder som doktor. Hun har virket trist og kedelig de sidste mange år, og det er jo nok fordi, din far forlod hende på den måde. Som oftest kan I fint hygge jer derhjemme, og du har ikke noget problem med hende, som mange af de andre ungdomsmasker har med deres mødre, for hun forstår ikke at blande sig i dine sager, ikke kramme dig i offentligheden eller andre pinlige ting. Hun er også nogen gange frisk på at se videofilm en kedelig tirsdag, og det er ikke pladderromantik, I skal se. Hun

formår faktisk at være en rigtig god kammerat med den ekstra sløjfe, at hun også er din mor – og så er hun god til at bage, hvilket man absolut ikke skal undervurdere. De andre ungdomsmasker ville være misundelige, hvis de vidste det. Men i den sidste tid, har jeres forståelse for hinanden lidt et knæk. Hun er blevet bange for, at du også skal forlade hende, når du får en maske. Hun prøver at holde på dig og snakke dig fra at blive vismand. Det er et tabuord mellem jer på grund af din far og på grund af din fremtid. Hun skal ikke holde dig nede. På det plan har din far ret: Hvis man ikke søger opad, synker man til bunds.

Venner og bekendte

Le (lærer)

Din lærer, der nogle gange føles som en anden mor for dig. Hun har

Dom

godt nok ikke det tætte forhold til dig, men hun holder dig i det mindste ikke nede, ligesom din mor gør. Hun vil dig det bedste, og hun kender dit potentiale bedre end dig selv. Hun kan være hård, og hun er ikke til at løbe om hjørner med, men det får dig egentlig til at respektere hende mere. Hun formår at sætte grænser, og hun lader dig bryde dem, når du er parat til det. Ofte starter man med at blive irriteret på hende, når hun presser en, og nogen gange kan man råbe og skrige af hende. Hvis det er fordi, man vitterligt er trængt, så lader hun en rase ud, ellers får man en røffel.

Hun er en uovertruffen lærer. Du glæder dig også virkelig til, at du må blive en del af hendes diskussionsklub, for du er sikker på, at du kan udvikle dig endnu mere ved at være med der. Du har allerede fået en forsmag på klubben, for Le har haft dig med et par gange, hvor du fik lov at sidde i et hjørne og lytte, hvis du lovede ikke at blande dig.

Le har også engang været vismand, men gik tilbage til lærermasken, fordi samfundet havde brug for det. Ægte borgersind. Hun virker dog irrationelt sur på din far – noget du

ikke havde kunnet forestille dig af ligevægtige Le. Du har ikke haft lyst til at grave i det, og det virker som om I begge har det bedst med ikke nævne noget om det.

Gerr (pensionistmaske)

Les gamle lærer, der har været lærermaske for de fleste af alle nulevende masker. Han har også taget pensionistmasken nu, hvilket ikke er så underligt, for han er vildt gammel. Det kan også godt mærkes på ham, for han tusser som oftest bare rundt og kigger venligt på, hvad andre laver. Som pensionist er der jo ikke nogen krav til ham, så han kan lave, hvad han vil. Gerr snakker sjældent – i hvert fald ikke andet end ligegyldigt gammelmandssnak, men en ting er du dog blevet fascineret af. Gerr snakker en gang imellem om de små lys i mørket. Han snakker om mennesker, der hæver sig over mængden. Små lys, der kan gøre en forskel. Små lys, der kan lede alle de mange masker ude i mørket til en bedre fremtid. Han siger altid, at Den Store Bor var det største lys, han nogensinde har set. Han er også den eneste, der kan sige det, for han har faktisk set og hørt Den Store Bor, mens han stadig levede, så han må vel vide det. Du er måske ikke et helt så stort lys som

Dom

Den Store Bor, men du ved med dig selv, at du er et af Gerr's små lys.

Tia (vismand)

Vismanden, der formår at kortslutte din hjerne. Hun har et utroligt smukt hår, smukke øjne, smuk mund og en smuk krop. Tingene vender sig bare rundt i dig, når hun er i nærheden, hvilket er lidt latterligt, for hun er mere end 10 år ældre end dig. Du kunne ikke forestille dig at være kæreste med hende, som du er med nogle af dine jævnaldrende, men om aftenen, alene, derhjemme i sengen...

Deze (kunstner)

Også en smuk kvinde, der godt kan smutte ind i tankerne om aftenen. Hun er dog kunstner, og din far siger, at hun ikke er specielt dygtig. Du har aldrig rigtig kunnet skelne god kunst fra dårlig, men du kan straks genkende en lækker steg. Deze er ikke mere end 5 år ældre end dig, så du har spillet op til hende. Mest for sjov, for du ved godt, at hun er forelsket i Am, men du drømmer stadig om at kunne gå ombord i en kvinde som Deze. Det ville være noget andet end de forskræmte piger, du normalt omgiver dig med.

Andre

Am (vogter)

Dezes kæreste. Som vogter er han så nem at løbe om hjørner med, at det næsten er gået en sport i det. Det er at lege med ilden, men hvor er det bare fristende. Han kan åbenbart ikke sætte stolen for døren. Egentlig forstår du ikke, hvordan Deze kan se noget spændende i ham, for han har en personlighed som vådt franskbrød.

Gam (førstevismand)

Førstevismanden, som du en gang i mellem ser, når du er oppe og besøge... oppe at blive vist rundt af din far. Han har aldrig snakket med dig endsige værdiset dig andet end et kort blik, og han virker næsten mere gammel end Gerr, men du ved, at Gerr har undervist Gam. Han er barnebarn af Den Store Bor, hvilket af mange bliver opfattet som grund nok til, at han skal lede samfundet. Din far er ikke enig. Han mener, at Bor-vældet står til at slutte med Gam, og at Bors efterkommere har haft magt længe nok. Nu må der nye kræfter til. Kræfter som din far og dig.

Gøglermasken

De få gange du har fået lov til at være med, når diskussionsklubben

Dom

har været samlet, har gøgleren slået dig som stille og uinteresseret i samtalen. Han siger næsten ikke noget, men han er jo selvfølgelig også kun vant til at optræde og lave sjov, så det er nok ikke let for ham at tænke i filosofiske baner.

Kræmmermasken

Selv om han er barbar virker han overraskende velorienteret i forhold til samfundet og dets opbygning. Han er ikke engang vokset op i landet, men kom vist hertil, fordi der var krig, der hvor han kom fra. Han virker faktisk rimelig tilforladelig, selvom der er mange i samfundet, der ikke kan lide barbarer.

Dom og maskeskiftet

Ungdomsmasker skal godkendes og indstilles af lærermasken, før de får lov til at deltage i maskeskiftet.

De Ungdomsmasker der deltager i maskeskiftet, forventes at gå til hånde med forberedelserne på selve dagen, for derigennem at vise parathed og vilje til at deltage i samfundet på lige fod med andre masker.